

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Majchrowski (przewodniczący)

SSN Mariusz Łodko (sprawozdawca)

SSN Piotr Sławomir Niedzielak

w sprawie obwinionego **adwokata K. S.**
po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej
na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 12 stycznia 2021 r.,
wniosku obrońcy obwinionego o uchylenie orzeczenia z dnia 6 października 2020 r.
ewentualnie o wznowienie postępowania zakończonych postanowieniem Sądu
Najwyższego – Izby Dyscyplinarnej z dnia 6 października 2020 r., sygn. II DSI
44/20 o oddaleniu kasacji obrońcy obwinionego od orzeczenia Wyższego Sądu
Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 8 czerwca 2019 r., sygn. WSD (...),
utrzymującego w mocy orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...].
z dnia 15 listopada 2018 r., sygn. SD (...), jako oczywiście bezzasadnej,
na podstawie art. 430 k.p.k., art. 547 § 1 k.p.k. w zw. z art. 544 § 2 i § 3 k.p.k. i art.
27 § 1 pkt 1 lit. b tiret 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym
(Dz.U.2019.825 t.j.)

postanowił:

pozostawić wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 27 października 2020 r., obrońca obwinionego adwokata
K.S. wystąpił do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego
o skierowanie sprawy na rozprawę w celu rozpoznania wniosku o uchylenie
orzeczenia z dnia 6 października 2020 r., sygn. II DSI 44/20 w trybie art. 4 ust. 3

Traktatu o Unii Europejskiej, jako rażąco naruszającego zasadę praworządności i prawa do rzetelnego procesu, tj. art. 2, art. 6, art. 19 i art. 4 ust. 3 (przepis procesowy) Traktatu o Unii Europejskiej i art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, stosowanych przez sądy krajowe od dnia 01 maja 2004 r., a w przypadku jego nieuwzględnienia o wznowienie postępowania zakończonego wydaniem orzeczenia z dnia 6 października 2020 r. wobec zaistnienia przesłanki z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postaci nienależycie obsadzonego sądu. Jednocześnie wniósł o wstrzymanie wykonania powyższego orzeczenia.

Pismem z dnia 5 listopada 2020 r., Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego przekazał przedmiotowy wniosek Prezesowi Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej, który zarządzeniem z dnia 12 listopada 2020 r. przekazał go do Wydziału Drugiego Izby Dyscyplinarnej w celu zarejestrowania w repertorium II DO w przedmiocie rozpoznania wniosku o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego – Izby Dyscyplinarnej z dnia 6 października 2020 r. w sprawie o sygn. II DSI 44/20 o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej oraz wniosku o wstrzymanie wykonania zapadłego orzeczenia, a następnie zarządzeniem z dnia 13 listopada 2020 r. zarządził wpisać sprawę do repertorium II DO.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy obwinionego adwokata K. S. o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego – Izby Dyscyplinarnej z dnia 6 października 2020 r., sygn. II DSI 44/20, jest niedopuszczalny z mocy ustawy, dlatego pozostawiony został przez Sąd Najwyższy bez rozpoznania.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z art. 544 § 2 k.p.k. w kwestii wznowienia postępowania zakończonego orzeczeniem sądu apelacyjnego lub Sądu Najwyższego orzeka Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów. Stosownie do treści art. 27 § 1 pkt 1 lit. b tiret 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U.2019.825 t.j.), do właściwości Izby Dyscyplinarnej należą sprawy rozpatrywane przez Sąd Najwyższy w związku z postępowaniami dyscyplinarnymi prowadzonymi na podstawie ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze. Niezasadne było zatem skierowanie przez obrońcę obwinionego adwokata wniosku do Pierwszego Prezesa Sądu

Najwyższego, bowiem w świetle wiążących regulacji prawnych to Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego jest organem uprawnionym do jego rozpoznania. Izba ta – stosownie do treści art. 27 § 4 pkt 2 cytowanej wyżej ustawy o Sądzie Najwyższym – jest również Izbą właściwą do rozpoznania kasacji od orzeczeń dyscyplinarnych, a więc kasacji w sprawie II DSI 44/20. Za niezasadny uznać należy również wniosek obrońcy obwinionego o „skierowanie sprawy na rozprawę”, bowiem zgodnie z art. 544 § 3 k.p.k., w kwestii wznowienia postępowania sąd orzeka na posiedzeniu bez udziału stron.

W tym miejscu przypomnieć należy, że wniosek o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o ściśle określonych podstawach wznowieniowych. Określone one zostały w przepisach art. 540, 540a, 540b oraz 542 § 3 k.p.k. Jedynie zatem w przypadku, w którym dojdzie do zaktualizowania się tych przesłanek możliwe jest wznowienie postępowania. Przesłanki te, powinny być, określone w sposób możliwie precyzyjny. Okoliczności te muszą wystąpić w sposób obiektywny, to jest dający się zweryfikować na podstawie oznaczonych i sprawdzalnych kryteriów. Nie wystarcza przy tym subiektywne przekonanie skarżącego. Zauważyć także należy, że środek ten ma doprowadzić do wzruszenia orzeczenia, które posiada walor prawomocności formalnej i materialnej. Zgodnie z przepisami k.p.k. wznowienie może nastąpić z urzędu lub na wniosek strony. Nie można także pominąć tego, że istotą postępowania wznowieniowego jest weryfikacja istnienia podstaw wznowienia. Sąd, na etapie wznowienia postępowania, nie rozstrzyga zatem o odpowiedzialności dyscyplinarnej obwinionego, a bada jedynie kwestię wystąpienia ustawowych przesłanek (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2020 r., sygn. akt II DO 89/20).

Obrońca obwinionego adwokata wnosząc o wznowienie postępowania w trybie przepisów art. 540 i nast. k.p.k. w istocie nie wykazał wystąpienia żadnej z ustawowych przesłanek. Odwołał się jedynie do uchybienia proceduralnego wskazanego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postaci nienależycie obsadzonego sądu, zaznaczając, że orzeczenie w sprawie II DSI 44/20 zostało wydane przez sędziów nieuprawnionych do orzekania w myśl uchwały składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23

stycznia 2020 r. o sygn. BSA I-4110-1/2020. Podczas gdy wniosek o wznowienie może odnosić się tylko do podstaw wznowieniowych wskazanych w art. 540 i 540a k.p.k. Wznowienie z uwagi na tzw. bezwzględne podstawy odwoławcze następuje zaś z urzędu, a nie na wniosek strony. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podnosi się, że "nie jest dopuszczalny wniosek o wznowienie postępowania z powodu bezwzględnych przyczyn odwoławczych, które mogą stanowić podstawę do wznowienia postępowania z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.)" (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2013 r., sygn. akt III KO 87/12; podobne stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 maja 2005 r., sygn. akt I KZP 5/05; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2005 r., sygn. akt II KO 59/04; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2010 r., sygn. akt V KO 115/09; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2018 r., sygn. akt III KO 105/17). Takie stanowisko wynika z literalnego brzmienia normy wywodzonej z przepisu art. 542 § 3 k.p.k., który stanowi, że postępowanie wznowia się z urzędu tylko w razie ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k., przy czym wznowienie postępowania jedynie z powodów określonych w pkt 9-11 może nastąpić tylko na korzyść oskarżonego. Również w doktrynie jednoznacznie zauważa się, że "wznowienie postępowania z powodu bezwzględnej przyczyny odwoławczej następuje jedynie z urzędu, dlatego też wniosek strony o wznowienie postępowania, na tej podstawie, jest niedopuszczalny i należy pozostawić go bez rozpoznania" (W. Kozielowicz (w:) Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz. Art. 425-682, red. D. Drajewicz, Warszawa 2020, Legalis).

W tej sytuacji, wniosek obrońcy obwinionego adwokata o wznowienie postępowania z uwagi na wystąpienie tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., można byłoby potraktować jako sygnalizację w trybie art. 9 § 2 k.p.k., o ile uchybienie, o którym mowa w art. 439 k.p.k., rzeczywiście miało miejsce. Tak jednak nie było, a to z powodów wskazywanych już kilkakrotnie przez Sąd Najwyższy – Izbę Dyscyplinarną w swoich judykatach w analogicznym stanie prawnym (zob. m.in. postanowienie: z dnia 23 października 2020 r., sygn. akt II DO 89/20; z dnia 30 czerwca 2020 r., sygn. akt II DO 57/20).

Podkreślenia wymaga, że w powołanej w treści wniosku o wznowienie postępowania uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy

i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20) poglądy dotyczące nienależycie obsadzonego składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., z uwagi na udział osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. nie mogą mieć zastosowania w sprawie, bowiem wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2020 r. (U 2/20, M.P. z 2020 r., poz. 376) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że powyższa uchwała jest niezgodna z: a) art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, b) art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r., nr 90, poz. 864/30 ze zm.), c) art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r., nr 61, poz. 284 ze zm.).

Nie można również pominąć, że postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2020 r. (sygn. akt Kpt 1/20), Trybunał Konstytucyjny postanowił rozstrzygnąć spór kompetencyjny pomiędzy Sądem Najwyższym a Sejmem RP w ten sposób, że: a) Sąd Najwyższy – również w związku z orzeczeniem sądu międzynarodowego – nie ma kompetencji do dokonywania prawotwórczej wykładni przepisów prawa, prowadzącej do zmiany stanu normatywnego w sferze ustroju i organizacji wymiaru sprawiedliwości, dokonywanej w drodze uchwały, o której mowa w art. 83 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2019 r. poz. 825 oraz z 2020 r. poz. 190), b) na podstawie art. 10, art. 95 ust. 1, art. 176 ust. 2, art. 183 ust. 2 oraz art. 187 ust. 4 Konstytucji RP, dokonywanie zmiany w zakresie określonym w punkcie 1 lit. a należy do wyłącznej kompetencji ustawodawcy (pkt 1), a także rozstrzygnąć spór kompetencyjny pomiędzy Sądem Najwyższym a Prezydentem RP w ten sposób, że: a) na podstawie art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP, powołanie sędziego jest wyłączną kompetencją Prezydenta RP, którą wykonuje na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa osobiście, definitywnie, bez udziału i ingerencji Sądu Najwyższego, b) art. 183 Konstytucji RP nie przewiduje dla Sądu Najwyższego kompetencji do sprawowania przez ten organ nadzoru nad wykonywaniem przez Prezydenta RP kompetencji, o której mowa w art. 179 w zw. z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP, w tym dokonywania

wiążącej wykładni przepisów prowadzącej do określenia warunków skuteczności wykonywania przez Prezydenta RP (pkt 2).

Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne.

Z tych też względów aktualne są poglądy wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 10 kwietnia 2019 r., sygn. akt II DSI 54/18, że udział w składzie sądu osoby, która została powołana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w następstwie procedury zainicjowanej obwieszczeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wydanym bez kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów oraz na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w zakresie udziału w niej sędziów w wyniku wyboru przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej piętnastu sędziów, w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3 z późn. zm.), nie narusza wynikającego z art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) prawa do rozpoznania sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą, wskutek czego osoba taka nie jest osobą nieuprawnioną do orzekania w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., a skład orzekający sądu, w którym zasiada taka osoba, nie jest sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Skoro zatem nie jest dopuszczalne wznowienie zakończzonego postępowania sądowego, to - nie jest możliwe uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania. Argumenty na poparcie wniosku o uchylenie orzeczenia z dnia 6 października 2020 r. wskazane przez obrońcę obwinionego w piśmie z dnia 5 stycznia 2021 r., były już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego rozpoznającego kasację obrońcy obwinionego od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 8 czerwca 2019 r., sygn. WSD (...), utrzymującego w mocy orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...] z dnia 15 listopada 2018 r., sygn. SD (...) (zob. protokół rozprawy z dnia 6 października 2020 r. w sprawie o sygn. akt II DSI 44/20), co czyni zbytecznym ich powtarzanie. Należała do nich również kwestia prowadzenia

rozprawy w dniu 6 października 2020 r. pod nieobecność obwinionego i jego obrońcy, która nie została uznana za niezbędną, co w konsekwencji – wbrew twierdzeniom obrońcy obwinionego – nie naruszało prawa strony do praworządności, jak i rzetelnego procesu.

Również wniosek o uchylenie orzeczenia z dnia 06 października 2020 r. sygn. II DSI 44/20 w trybie art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, jako rażąco naruszającego zasadę praworządności i prawa do rzetelnego procesu, tj. art. 2, art. 6, art. 19 i art. 4 ust. 3 (przepis procesowy) Traktatu o Unii Europejskiej i art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej” nie może być uwzględniony nie tylko z powodów opisanych wyżej, ale także z tego powodu, że w istocie stanowi on niedopuszczalny środek zaskarżenia orzeczenia, wywiedziony przez obrońcę obwinionego na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2020 r. w przedmiocie oddalenia kasacji. Zaskarżenie takiego orzeczenia jest niedopuszczalne i nie podlega rozpoznaniu, bowiem postanowienie Sądu Najwyższego zapadłe w następstwie rozpoznania kasacji, jest ostateczne i dalszemu zaskarżeniu nie podlega. Wynika to z brzmienia art. 539 k.p.k., a ponadto z brzmienia art. 426 § 1 k.p.k., mającego odpowiednie zastosowanie na podstawie art. 518 k.p.k. także w postępowaniu kasacyjnym, który to przepis stanowi, iż od orzeczeń sądu odwoławczego oraz od orzeczeń wydanych przez Sąd Najwyższy nie przysługuje środek odwoławczy, chyba że ustawa stanowi inaczej.

We wskazanej sytuacji, skoro przyjęty środek odwoławczy jest niedopuszczalny z mocy ustawy, Sąd Najwyższy, mając na uwadze treść przepisu art. 430 § 1 k.p.k., pozostawia go bez rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.